

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 08 Mayıs 2020
Sayı : 1264

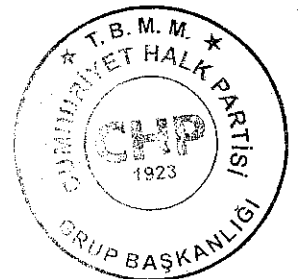
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.04.05.2020

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Taah Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	15 Mayıs 2020
	Esas No: 2/2864

TEMM
GELEN EVRAK
08 Mayıs 2020
No: 652137
EBYS'ye AKTARILMISTIR

GENEL GEREKÇE

14/7/1965 tarih, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun yürürlükte olduğu dönemde kabul edilmiştir.

Mülga 765 sayılı Kanun'da düzenlenen suçların karşılığı cezaların asgari haddi genellikle bir yıl veya daha az olarak belirlenmiştir. Ancak 2005 yılında kabul edilen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanan suçların karşılığı olarak belirlenen cezanın alt sınırı genellikle 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda belirlenen alt sınırdan daha yüksektir. Örneğin 765 sayılı Kanun 456/1 maddesiyle düzenlenen müessir fiillerin cezası altı aydan bir seneye kadar hapis cezasıdır. 5237 sayılı Kanun'un 86/1 maddesinde düzenlenen Kasten Yaralama suçunun basit şekli için öngörülen ceza bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıdır. Benzer şekilde yüzde sabit ize neden olan kasten yaralama suçunun cezası 765 sayılı Kanun'un 456/2 maddesine göre iki seneden beş seneye kadar hapis cezası olarak düzenlenmişken, 5237 sayılı Kanun'un 87/1 maddesi gereğince hapis cezasının üç yıldan az olamayacağı düzenlenmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Devlet Memurluğuna Alınma" başlıklı üçüncü kısmının, "Şartlar" başlıklı ikinci bölümünde yer alan, "Genel ve özel şartlar" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının A bendinin 5 numaralı alt bendinde memurluğa alınmanın genel şartları arasında sayılan kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmama şartının, cezaların nispeten düşük olduğu 765 sayılı Kanun'la uyumlu olsa da, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cezaların nispeten artırılmış olması karşısında çok ağır ve uyumsuz bir düzenleme olduğu açıktır.

Kanun teklifi ile amaçlanan, kasten işlenmiş bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmama şartının memurluğa alınma şartları arasında düzenlenmesi hukuk devletinin gereği olan cezada orantılılık ilkesiyle ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cezaların artırılmış olması da gözetilerek uyumlaştırılmasıdır. Gerçekten de Anayasa Mahkemesi'nin 2016/16 E, 2016/37 K sayılı kararında da vurgulandığı gibi, "Ceza, toplumda korunmaya değer görülen hukuki değerlerin ihlali durumunda devletin gösterdiği tepki olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla ceza hukukunun amacı, toplumsal yaşam bakımından önem arz eden hukuksal değerleri korumaktır. Fakat devlet, bu hukuksal değerleri korumak üzere sahip olduğu cezalandırma yetkisini istediği biçim ve kapsamda kullanamaz. Bu yetkisini kullanırken suç ve ceza arasındaki adil dengenin korunmasını da dikkate almak zorundadır. Faile, işlediği suçun ağırlığı ile orantılı ceza ve güvenlik tedbiri uygulanması, orantılılık ilkesi ile örtüşmektedir. Bu ilke, cezaya ve güvenlik tedbirine hükmedilmesinde önemli bir sınırlayıcı unsurdur. Bu noktada orantılılık ilkesi hem kanun koyucuyu hem de hâkimi bağlar."

Anayasa'nın 2'nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesine göre, kanun koyucu düzenlemeler yaparken ölçülülük ilkesiyle bağlıdır. Ölçülülük ilkesi; elverişlilik, orantılılık ve gereklilik ilkelerinden meydana gelir. Elverişlilik, önlemin amaca ulaşmak için elverişli olmasını; orantılılık, önlem ile amaç arasındaki ölçüyü; gereklilik ise önlemin amaç bakımından gerekli olmasını ifade eder. Devlet Memurları Kanunu'nda düzenlenen ve kanun teklifimizin konusu olan memurluğa alınmak için aranan kasten işlenmiş bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmama şartının yukarıdaki ilkelere ışığında, ölçülülük ilkesine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kanun değişikliği ile memurluğa alınma şartları arasında sayılmayan, işkence, eziyet, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olmama şartı da memurluğa alınmada aranacak şartlar arasında yer alacaktır.

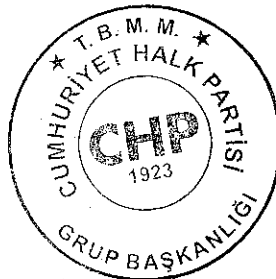

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinin birinci fıkrasının A bendinin 5 numaralı alt bendinde yazılı memurluğa alınmanın genel şartlarının 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile uyumlu olması, böylelikle hukuk devleti ilkesinin orantılılık ilkesi gereğinin yerine getirilmesi ile işkence, eziyet, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından dolayı hapis cezasına mahkûm olmama şartı getirilerek toplum barışının korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

DEVLET MEMURLARI KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli, 657 sayılı Devlet Memurları 48'inci maddesinin birinci fıkrasının A bendinin 5 numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5. Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, işkence, eziyet, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olmamak.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

